

Korreferátum Kertesi Gábor : A
közgazdasági szemlélet szerepe a
közoktatás megújításában című
előadásához

Hamecz István

A közgazdászok szerepe

„Noha a közgazdászok többnyire elfogadják a társadalmukban uralkodó értékeket, szakmai hozzáértésük nem abban nyilvánul meg, hogy a népszerű kívánságokat egy félelmet és tiszteletet ébresztő szakmai bükkfanyelven fogalmazzák meg. Szakértelmükről akkor tesznek tanúbizonyságot, ha megértik, hogy a gazdasági rendszer miképpen működik alternatív intézményi feltételek közepette. A közgazdászok hozzájárulása a népszerű gazdaságpolitikai vitákhoz abban áll, hogy tudományuk sajátos eszközeivel feltárják a különféle gazdaságpolitikai javaslatok megvalósításának várható következményeit.”

George J. Stigler

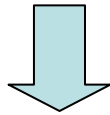
A politikusok szerepe

„If you want cheering crowds, don't bother to study economics. It will only hold you back. Tell people what they want to hear-- and they don't want to hear about supply and demand. No, supply and demand is not too "complex." It is just not very emotionally satisfying. For that, you need melodrama, heroes and villains.”

Thomas Sowell

Miért stabilak az intézmények?

- Egy politikai intézmény stabil,
  - ha újra önmagát választja
  - dinamikusan konzisztens
- A reform
  - lehet egy új választás
  - jöhet egy „külső fenyegetésből”

- A közgazdasági elemzés nem elég, szükség van a politikai gazdaságtanira is!!

A politikai gazdaságtani elemzés szempontjai

- Kik a fő érintettek (stakeholder elemzés)
- Milyenek az ő érdekeik?
- Mennyire állapotfüggők az intézményi változások?
- Lehetnek-e visszafordíthatatlan folyamatok?
- Milyenek a kormány reformképességei?

A 2006-os kormányprogram egy értékelése

Egyszerű		Cél	
		Hatékonyság javítása	Társadalmi változás
Terjedelem	Korlátozott		
	Általános		

Összetett		Cél	
		Hatékonyság javítása	Társadalmi változás
Terjedelem	Korlátozott		
	Általános		

A 2006-os kormányprogram egy értékelése

Egyszerű		Cél	
		Hatékonyság javítása	Társadalmi változás
Terjedelem	Korlátozott	+,+	(+),?,+,?
	Általános		0,?

Összetett		Cél	
		Hatékonyság javítása	Társadalmi változás
Terjedelem	Korlátozott	(+)?,?,...(+),...!,...!	0,
	Általános	...,...!	...,...,?...,0

Forrás: Váradi Balázs: Hungarian reforms in 3D: tentative lessons, 5th DZ Emerging Markets Conference
Dubai, November 6th, 2007

A kialakuló minta

- A kormányzat legjobban ott teljesített...
  - ahol a policy design szükséglet a legkisebb
  - a terjedelem korlátozott
  - és nem volt cél a társadalmi attitűdök megváltoztatása

Tanulságok:

- Cél: ha társadalmi struktúrákat és attitűdöket akarsz megváltoztatni, szerezz politikai mandátumot
- Terjedelem: Ha az egész társadalmat érintő reformot akarsz, ne számíts gyors eredményre és légy türelmes a lassabb politika megtérülések miatt
- Nehézség: Ha a pusztán másoláson túl akarsz tenni valamit, javítsd a policy készítési kapacitásaidat